УДК 811.162.1'373.45=161.2:811.161.2'373.45]:81'272.4
https://doi.org/10.17721/psk.2026.42.695-719

Наталія Цьолик
ORCID 0000-0003-3300-5150
Юлія Васейко
ORCID 0000-0001-5227-1097

УКРАЇНСЬКИЙ МОВНИЙ КОМПОНЕНТ У СУЧАСНОМУ ПОЛЬСЬКОМУ ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ: ДИНАМІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІД ІСТОРИЧНИХ РУТЕНІЗМІВ ДО НОВІТНІХ УКРАЇНІЗМІВ

Анотація. *У статті досліджено функціонування українського мовного компоненту в сучасному польському публічному дискурсі та простежено його трансформацію від історичних рутенізмів до новітніх українізмів, які активно поширюються в польському медійному просторі після початку повномасштабної російсько-української війни. Проаналізовано основні напрями вивчення українсько-польських мовних контактів у польському та українському мовознавстві. Особливу увагу приділено новим мовним одиницям, що функціонують у польських медіа, зокрема антропонімам, топонімам, мілітарній лексиці, маркерам національної ідентичності та одиницям міграційного дискурсу. Установлено, що більшість новітніх українізмів зазнає вторинної семантизації, набуваючи символічних, прагматичних і культурних значень. Доведено, що сучасний український мовний компонент є важливим засобом репрезентації війни, колективної пам'яті, міжкультурної взаємодії та суспільної солідарності в польському публічному просторі.*

Ключові слова: *українізми, рутенізми, польськийпублічний дискурс, польський медійний дискурс, українсько-польські мовні контакти, антропоніми, топоніми, мілітарна лексика, маркери національної ідентичності, міграційний дискурс.*

Інформація про авторів: *Цьолик Наталія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики і перекладу, Волинський національний університет імені Лесі Українки; Васейко Юлія Святославівна,*

CC License Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)
© Цьолик Наталія, Васейко Юлія, 2026

кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики і перекладу, Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Електронна адреса: *tsolyk.natalija@vnu.edu.ua; jvaseyko@gmail.com*

Nataliia Tsolyk
Yuliia Vaseiko

UKRAINIAN LANGUAGE COMPONENT IN CONTEMPORARY POLISH PUBLIC DISCOURSE: THE DYNAMICS OF FUNCTIONING FROM HISTORICAL RUTHENISMS TO NEW UKRAINIAN BORROWINGS

Abstract. *The article examines the functioning of the Ukrainian language component in contemporary Polish public discourse and tracesits evolution from historical Ruthenisms to the newest Ukrainian borrowings that became widespread after the beginning of Russia's full-scale invasion of Ukrainein 2022. The studyis based on the assumption that contemporary Ukrainian-Polish language contacts have entered a qualitatively new stage, determined by intensive migration processes, large-scale media coverage of the russian-Ukrainian war, and the formation of a common informational space.*

The purpose of the research is to analyse the mechanisms of integration, semantic transformation, and pragmatic functioning of Ukrainian lexical units in contemporary Polish media discourse. The material of the study comprises texts published in leading Polish media outlets, including TVN24, PAP, GazetaWyborcza, Rzeczpospolita, Onet, Interia, Polityka, and Wprost between 2022 and 2026. The research employs descriptive, sociolinguistic, discourse-analytical, lexical-semantic, and comparative-historical methods.

The article demonstrates that traditional Ukrainian borrowings, fully integrated into the Polish linguistic system, differ significantly from the newest Ukrainianisms emerging in the media environment. Special attention is paid to anthroponyms, toponyms, military vocabulary, markers of national identity, and migration-related expressions. It is argued that many of these units have undergone secondary semantic development and acquired symbolic, political, and cultural meanings that go far beyond their primary nominative function.

The analysis reveals that contemporary Ukrainianisms are actively involved in constructing collective memory, representing war experiences, expressing solidarity,

and shaping new forms of Polish-Ukrainian intercultural communication. At the same time, the study notes the emergence of pejorative and stereotypical expressions in digital communication, reflecting tensions within parts of Polish online discourse. The findings confirm that the increasing visibility of Ukrainian lexical elements in Poland is not limited to vocabulary enrichment but reflects broader social and cultural transformations affecting both linguistic communities.

***Keywords**: Ukrainianisms, Ruthenisms, Polish public discourse, Polish media discourse, Ukrainian-Polish language contacts, anthroponyms, toponyms, military vocabulary, markers of national identity, migration discourse.*

***Information about authors:** Nataliia Tsolyk, Candidate of Philological Sciences (Ph. D.), Associate Professor at the Department of Polish Studies and Translation, Lesya Ukrainka Volyn National University; Yuliia Vaseiko, Candidate of Philological Sciences (Ph. D.), Associate Professor at the Department of Polish Studies and Translation, Lesya Ukrainka Volyn National University.*

***E-mail:** tsolyk.natalija@vnu.edu.ua;jvaseyko@gmail.com*

Natalia Ciołyk
Julia Wasejko

UKRAIŃSKI KOMPONENT JĘZYKOWY WE WSPÓŁCZESNYM POLSKIM DYSKURSIE PUBLICZNYM: DYNAMIKA FUNKCJONOWANIA OD HISTORYCZNYCH RUTENIZMÓW DO NOWYCH UKRAINIZMÓW

***Abstrakt.** Artykuł poświęcony jest analizie funkcjonowania ukraińskiego komponentu językowego we współczesnym polskim dyskursie publicznym oraz prześledzeniu jego rozwoju od historycznych rutenizmów do nowych ukrainizmów, które rozpowszechniły się po rozpoczęciu pełnoskalowej agresji rosji przeciwko Ukrainie w 2022 roku. Aktualność podjętej problematyki wynika z intensyfikacji kontaktów językowych polsko-ukraińskich, spowodowanej procesami migracyjnymi, wzrostem obecności tematyki ukraińskiej w polskich mediach oraz zwiększeniem roli ukraińskich elementów językowych w polskiej przestrzeni publicznej.*

Celem artykułu jest zbadanie funkcjonowania ukraińskiego komponentu językowego we współczesnym polskim dyskursie publicznym oraz określenie mechanizmów jego transformacji od historycznie przyswojonych rutenizmów do nowych ukrainizmów aktywnie obecnych w polskich mediach po 2022 roku. Materiał

badawczy stanowią publikacje zamieszczone w najważniejszych polskich mediach internetowych, m. in. TVN24, PAP, Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Onet, Interia, Polityka i Wprost, opublikowane w latach 2022-2026. W badaniach zastosowano metodę opisową, porównawczo-historyczną, socjolingwistyczną, leksykalno-semantyczną oraz analizę dyskursu.

Przeprowadzona analiza wykazała, że współczesne ukrainizmy różnią się zasadniczo od historycznych zapożyczeń funkcjonujących w polszczyźnie od stuleci. Szczególną uwagę poświęcono antroponimom, toponimom, leksyce militarnej, markerom tożsamości narodowej oraz jednostkom związanym z dyskursem migracyjnym. Wykazano, że wiele z tych elementów przekroczyło funkcję czysto nominatywną, uzyskując znaczenia symboliczne, kulturowe, polityczne i aksjologiczne.

Badania dowodzą, że nowe ukrainizmy uczestniczą w kształtowaniu pamięci zbiorowej, reprezentacji doświadczenia wojny oraz nowych modeli komunikacji międzykulturowej. Jednocześnie w polskiej przestrzeni cyfrowej obserwuje się pojawianie się jednostek o charakterze pejoratywnym, które odzwierciedlają proces stereotypizacji i polaryzacji części dyskursu internetowego. Analiza pozwala stwierdzić, że współczesny ukraiński komponent językowy jest ważnym elementem polskiego dyskursu publicznego, a jego rozwój odzwierciedla głębokie przemiany społeczne, kulturowe i językowe zachodzące w relacjach polsko-ukraińskich.

Słowa kluczowe: *ukrainizmy, rutenizmy, polski dyskurs publiczny, polski dyskurs medialny, kontakty językowe polsko-ukraińskie, antroponimy, toponimy, leksyka militarna, markery tożsamości narodowej, dyskurs migracyjny.*

Nota o autorach: *Natalia Ciołyk, doktor nauk filologicznych, docent Katedry Polonistyki i Przekładu, Wołyński Uniwersytet Narodowy imienia Łesi Ukrainki; Julia Wasejko, doktor nauk filologicznych, docent Katedry Polonistyki i Przekładu, Wołyński Uniwersytet Narodowy imienia Łesi Ukrainki.*

E-mail: *tsolyk.natalija@vnu.edu.ua;jvaseyko@gmail.com*

Постановка проблеми в контексті сучасної філологічної науки. Українсько-польські мовні контакти належать до найтриваліших і найінтенсивніших між слов'янських взаємин, що формувалися впродовж кількох століть унаслідок безпосереднього географічного сусідства, спільних історико-культурних процесів та постійних міжетнічних комунікацій. Результатом цієї взаємодії стало проникнення до польської мови значної кількості рутенізмів та українізмів, які закріпилися на різних рівнях мовної системи й посіли помітне місце в

польському лексичному фонді (Рудковська-Совтис, 2022, с. 182-184; Титаренко, 2025, с. 82-84). Традиційно увага дослідників булла зосереджена переважно на історичних аспектах українсько-польських мовних контактів, проблемах етимології, класифікації та адаптації українських лексичних елементів у польській мові (Dubisz, 2003, с. 3-12; Fałowski, 2023, с. 63-65).

Вивчення українізмів у польській мові має тривалу дослідницьку традицію. Якщо ранні праці були зосереджені переважно на етимології та джерелах запозичень, то подальші студії дедалі більше уваги приділяли питанням їхньої адаптації, функціонування та ролі у формуванні польської мовної картини світу. У цьому контексті особливе значення мають дослідження А. Брюкнера, Т. Лер-Сплавінського, С. Грабця, Г. Турської, М. Юрковського та В. Вітковського. Водночас сааме праці Адама Фаловського стали одним із найвагоміших внесків у сучасне осмислення проблеми, оскільки дослідник не лише систематизував відомі українізми, а й поставив питання про критерії їхнього виокремлення та коректність етимологічної класифікації окремих лексем (Fałowski, 2023, с. 64-67).

У сучасній полоністиці важливе місце займають студії, присвячені лексичному складу польської мови та ступеню інтегрованості українських запозичень до її системи. С. Дубіш на матеріалі сучасних польських словників показав, що значна частина історичних українізмів повністю адаптувалася до польської мовної норми і вже не сприймається мовцями як іншомовний елемент (Dubisz, 2003, с. 5-7). Семантичні трансформації взаємних українсько-польських запозичень стали предметом дослідження І. Кононенко, яка довела, що в процесі функціонування в іншомовному середовищі лексеми часто змінюють свою семантичну структуру, стилістичне забарвлення та прагматичний потенціал (Кононенко, 2016, с. 452-457). В українському мовознавстві вагомими залишаються праці Н. Совтис, присвячені фонетичним і граматичним критеріям встановлення українського походження запозичень у польській мові(Совтис, 2025, с. 214-216).

Окреме місце в сучасних дослідженнях українсько-польських мовних контактів посідають праці Павла Левчука. Учений аналізує

функціонування української мови в польському соціолінгвістичному просторі, процеси українсько-польського білінгвізму та трилінгвізму, мовні практики українських мігрантів, а також особливості присутності української мови в польському публічному просторі (Левчук, 2020). Особливого значення для дослідження сучасного польського дискурсу набуває його стаття «Język ukraiński w „polskiej przestrzeni publicznej po agresji rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku», у якій проаналізовано зміни статусу української мови в Польщі після початку повномасштабної війни, розглянуто її функціонування в інформаційному просторі, освіті, сфері послуг, рекламі та міському лінгвістичному ландшафті. Дослідник доводить, щопісля 2022 року українська мова стала значно помітнішою у польській публічній сфері та набула нових комунікативних функцій, що свідчить про якісно новий етап розвитку українсько-польських мовних контактів (Levchuk, 2023).

В останні роки дослідження українсько-польських мовних контактів дедалі частіше виходять за межі традиційної контактної лінгвістики та поєднуються із соціолінгвістичними, лінгвокультурологічними й медіалінгвістичними підходами. У працях M. Mocarz-Kleindienst, A. Dąbrowska, J. Bralczyk, B. Kotowski та інших дослідників аналізуються мовні зміни, пов'язані з міграційними процесами, міжкультурною комунікацією, розвитком цифрових медіа та трансформацією сучасного інформаційного простору (Kotowski, 2022, c. 71-79). Водночас більшість цих досліджень зосереджується на питаннях мовної адаптації українських мігрантів або функціонуванні української мови в польському соціальному середовищі.

Якісно новий етап українсько-польських мовних контактів розпочався після повномасштабного російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року. Масова міграція українців до Польщі, значне зростання присутності української тематики у польських засобах масової інформації, активізація міжкультурної комунікації та формування спільного інформаційного простору сприяли появі нових мовних явищ у польському публічному дискурсі. Унаслідок цього до активного мовного вжитку увійшли українські антропоніми, топоніми, військова лексика, назви державних і громадських інституцій, а

також мовні формули, що виконують функцію маркерів національної ідентичності та суспільної солідарності.

Особливий інтерес становлять такі одиниці, як *Zełenski, Załużnyj, Budanow, Bucza, Irpień, Mariupol, Chersoń, Azow, Kalyna, palianycia, Sława Ukraini*. У польському медійному просторі вони функціонують не лише як засоби номінації, а й як носії додаткових культурних, символічних і аксіологічних значень. Більшість із них беруть участь у формуванні нових дискурсивних практик, пов'язаних із репрезентацією російсько-української війни, української національної ідентичності та українсько-польської міжкультурної взаємодії. Подібні процеси свідчать про перехід окремих українських мовних одиниць із периферії польської мовної свідомості до її активного комунікативного ядра, що супроводжується змінами семантики, розширенням сфер функціонування та утворенням нових асоціативних зв'язків.

Попри значний науковий доробок польських і українських мовознавців, проблема функціонування новітніх українізмів у польському публічному дискурсі досі не стала предметом комплексного дослідження. Переважна більшість праць присвячена історичним рутенізмам, особливостям їх походження та адаптації в польській мові, тоді як процеси семантичної, прагматичної та дискурсивної трансформації українських мовних одиниць у польському медійному просторі 2022-2026 років залишаються недостатньо вивченими. Саме ця наукова лакуна зумовлює актуальність пропонованого дослідження та визначає його наукову новизну.

Мета статті полягає у дослідженні функціонування українського мовного компоненту в сучасному польському публічному дискурсі та з'ясуванні механізмів його трансформації від історично засвоєних рутенізмів до новітніх українізмів, що активно поширюються в польському медійному просторі після 2022 року.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких завдань: визначити історичні передумови формування українського мовного компоненту в польській мові; охарактеризувати місце рутенізмів у сучасній польській мовній системі; простежити вплив повномасштабної російсько-української війни на активізацію укра-

їнсько-польських мовних контактів; проаналізувати функціонування новітніх українізмів у польському медійному дискурсі; встановити особливості їхньої семантичної, прагматичної та дискурсивної трансформації; окреслити перспективи подальшої інтеграції цих одиниць у польську мовну систему.

Матеріалом дослідження стали тексти польського медійного дискурсу 2022-2026 років, опубліковані в електронних виданнях *TVN24, PolskaAgencjaPrasowa (PAP), GazetaWyborcza, Rzeczpospolita, Onet, Interia, Polityka, Wprost*, сучасні польські лексикографічні джерела та наукові праці з проблем українсько-польських мовних контактів. Для аналізу були відібрані публікації, у яких регулярно функціонують українські антропоніми (*Zełenski, Załużnyj*), топоніми (*Bucza, Hostomel, Mariupol*), мілітарна лексика (*Azow, Bayraktar*), а також маркери національної ідентичності (*Sława Ukraini, palianycia*). Загальний обсяг досліджуваного матеріалу становив 26 медійних текстів, опублікованих у 2022-2026 роках. У процесі аналізу було зафіксовано понад 200 контекстів уживання українських мовних одиниць, які були згруповані за тематичними категоріями: антропоніми, топоніми, мілітарна лексика, маркери національної ідентичності та одиниці міграційного дискурсу. Джерельну базу становлять медійні тексти, опубліковані після 24 лютого 2022 року. У роботі застосовано описовий, лексико-семантичний, дискурсивний, соціолінгвістичний та порівняльно-історичний методи дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Українсько-польські мовні контакти формувалися впродовж тривалого історичного періоду та були зумовлені як географічним сусідством, так і багатовіковим співіснуванням двох етнокультурних спільнот у межах спільних політичних утворень. Саме тривалі міжетнічні контакти сприяли проникненню українських мовних елементів до польської мови та їх поступовій адаптації до польської мовної системи (Рудковська-Совтис, 2002, с. 182-184).

На відміну від одноразових лексичних запозичень, характерних для міжмовної взаємодії віддалених культур, український компонент формувався в польській мові в умовах стабільного прикордонного білінгвізму. Особливо важливу роль у цьому процесі відігравали те-

риторії історичної Галичини, Волині, Поділля та Холмщини, де польське й українське населення перебувало у постійному комунікативному контакті. Результатом такого співіснування стало виникнення значного шару рутенізмів, які поступово інтегрувалися в польський словниковий фонд (Fałowski, 2023, с. 63-66).

Дослідники відзначають, що український вплив проявився насамперед у лексиці, тоді як фонетичні та граматичні зміни були менш масштабними. Водночас саме лексичний рівень найбільш виразно відображає характер міжкультурної взаємодії, оскільки через слова до мови проникають нові соціальні та культурні реалії (Fałowski, 2023, с. 65). До сьогодні функціонують такі історичні українізми, як *chata, czeremcha, stepy, wataha, hajdamaka, bohater, kurhan, czajka*, які вже не сприймаються більшістю носіїв польської мови як іншомовні елементи.

Проблема виокремлення українізмів у польській мові залишається дискусійною. Частина дослідників використовує термін *рутенізми*, оскільки в багатьох випадках неможливо однозначно встановити джерело запозичення між українською та білоруською мовами (Dubisz, 2003, с. 4-6]. Саме тому сучасна польська лінгвістика частіше говорить про східнослов'янський компонент польської мови, у межах якого виділяється український складник. Праці А. Фаловського демонструють, що значна частина лексем традиційно визначається як українізми лише за наявності відповідних фонетичних або семантичних показників (Fałowski, 2023, с. 65-68). Водночас історична практика засвідчує, що процес адаптації часто супроводжувався частковою зміною значення, фонетичним освоєнням та входженням слова до польської словотвірної системи. Важливим є те, що історичні рутенізми в сучасній польській мовній свідомості практично втратили зв'язок із мовою-джерелом. Наприклад, слова *chata* або *wataha* сприймаються як повноцінні елементи польської лексики і майже не актуалізують українські культурні асоціації. Можна стверджувати, що для більшості історичних українізмів етап адаптації вже завершився. У сучасній польській мовній свідомості такі лексеми функціонують як органічні елементи словникового складу й лише етимологічний аналіз дає змогу встановити їхній зв'язок з українським джерелом. Сучасна ситуація принципово

відрізняється від попередніх етапів. Якщо раніше українізми проникали до польської мови впродовж десятиліть і навіть століть, то після 2022 року їх поширення відбувається надзвичайно швидкими темпами завдяки медіа комунікації та цифровому середовищу.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну стало не лише політичною та гуманітарною подією, а й потужним чинником мовних змін у Польщі. Упродовж короткого часу українська тематика зайняла центральнее місце в польському інформаційному просторі, що сприяло активному входженню українських мовних одиниць у суспільну комунікацію (Kotowski, 2022, с. 72-76). На відміну від історичних українізмів, новітні мовні одиниці потрапляють до польського дискурсу безпосередньо через засоби масової інформації, соціальні мережі, політичні виступи, волонтерські ініціативи та повсякденне спілкування між поляками й українськими мігрантами. Унаслідок цього українізми починають функціонувати не як периферійні мовні одиниці, а як елементи щоденного інформаційного обігу. Аналіз медійного матеріалу дозволяє виділити кілька смислових сфер, у межах яких нові українські мовні одиниці виявляють найбільшу активність. Найчастіше вони пов'язані з воєнною тематикою, питаннями національної ідентичності та процессами української міграції до Польщі. Саме ці сфери визначають актуальну семантичну структуру українського мовного компонента в польському публічному просторі.

Серед новітніх українізмів у польському медійному дискурсі після 2022 року можна виокремити антропоніми, топоніми, мілітарну лексику, маркери національної ідентичності. У досліджуваному корпусі з 26 польських медійних текстів зафіксовано 249 уживань українських мовних одиниць. Найчисельнішою групою стали топоніми (74 контексти), далі антропоніми (68), мілітарна лексика (48), одиниці міграційного дискурсу (33) та маркери національної ідентичності (26). Такий розподіл свідчить про домінування воєнної проблематики в сучасному польському медійному просторі та визначає структуру подальшого аналізу. Кількісний аналіз засвідчив що маркери національної ідентичності та елементи міграційного дискурсу траплялися рідше, але характеризувалися вищим ступенем семантичної навантаженості. До

прикладу, імена *Zełenski, Załużnyj, Budanow* виконують у польському медіадискурсі значно ширші функції, ніж просте позначення конкретних осіб. У контекстах польських медіа вони часто набувають символічного значення та репрезентують різні аспекти українського спротиву.

Серед проаналізованих антропонімів найвищу частотність продемонструвала одиниця *Zełenski*, яка становить понад половину всіх зафіксованих уживань антропонімів українського походження в досліджуваному медіакорпусі. Уже в 2022-2023 роках він часто функціонував у польських медіа поза межами звичайної антропонімної номінації. У матеріалах, присвячених візитам українського президента, міжнародній підтримці України або військовій допомозі, його ім'я нерідко використовувалося як скорочене позначення української держави та її політичної суб'єктності. Так, у повідомленні *Rzeczpospolita* про офіційний візит Володимира Зеленського до Польщі заголовок «Wołodymyr Zełenski z oficjalną wizytą w Polsce» слугує початком ширшого політичного наративу про українсько-польське партнерство, а ім'я президента фактично репрезентує всю систему міждержавних відносин (*Światreaguje,* 2022). У таких контекстах висловлення типу *„Zełenski apeluje", „Zełenski oczekuje", „Zełenski dziękuje Polsce"* фактично означали не лише комунікацію конкретної особи, а репрезентували позицію української держави загалом (*Miejsce śmierci,* 2022*)*. Починаючи з другої половини 2023 року й особливо впродовж 2024-2026 років, поряд із домінантною позитивною репрезентацією починають з'являтися контексти, пов'язані з кризою навколо експорту українського зерна, історичною пам'яттю та питанням Волинської трагедії. У таких випадках антропонім *Zełenski* дедалі частіше супроводжується лексемами *spór, napięcie, pamięć historyczna, relacjepolsko-ukraińskie*, що свідчить про його включення до поля політичної полеміки. Особливої уваги набуло вручення Володимиру Зеленському однієї з найвищих польських державних відзнак – ордена Білого Орла. У цьому випадку антропонім *Zełenski* став об'єктом полеміки, у межах якої поряд із традиційними позитивними конотаціями почали актуалізуватися оцінки, пов'язані з історичною політикою та проблематикою польсько-українського минулого. Водночас такі інтерпретації залишаються характерними пере-

важно для окремих опозиційних політичних та медійних середовищ і не можуть розглядатися як домінантний спосіб репрезентації українського президента в польському публічному дискурсі загалом. Більшість загальнонаціональних медіа й надалі використовує антропонім *Zełenski* передусім у контексті підтримки України та аналізу російсько-української війни (*Wołodymyr Zełenski,* 2023; *Odpowiedź Kijowa*, 2026).

Показовим є факт винесення антропоніма *Zełenski* у заголовки та на обкладинки провідних польських видань ще в перші тижні повномасштабної війни. У такому контексті ім'я президента України виконує не лише референційну, а й символічну функцію, репрезентуючи державну стійкість, опір та політичне лідерство. Водночас ім'я *Załużnyj* дедалі частіше асоціюється з професійним військовим керівництвом, тоді як *Budanow* набуває семантики ефективної розвідувальної діяльності. За таких умов антропоніми поступово виходять за межі своєї первинної ідентифікаційної функції. Вони починають позначати не лише конкретних осіб, а й комплекс суспільних уявлень про політичне лідерство, військове управління та український спротив (*Media okrzyknęły*, 2023; *Polska uhonorowała*, 2025).

Особливого значення набули топоніми *Bucza, Irpień, Hostomel, Mariupol, Chersoń*. Їхня семантика виходить за межі територіальної локалізації й набуває меморіального характеру. У польських медіа *Bucza* стала позначенням воєнних злочинів і цивільних втрат, *Hostomel* асоціюється з початковою фазою українського спротиву, *Mariupol* символізує тривалу облогу та гуманітарну катастрофу, а *Chersoń* пов'язується з успішним звільненням окупованих територій (Jabłonowski, 2023; *Nagranie z walk,* 2022; *Mariupol,* 2022). Унаслідок цього відбувається процесс символізації топонімів, характерний для кризових дискурсів. Особливо показовим є функціонування топоніма *Bucza*. Аналіз матеріалів TVN24 за квітень 2022 року демонструє його регулярнее співвіднесення з лексемами *ludobójstwo*, *ofiary*, *zbrodnie wojenne*, *masowy grób*, *zamordowani cywile*. У повідомленні про візит президента України до міста журналісти характеризують події в Бучі як «ludobójstwo», а сам топонім уживається як концентрований символ насильства щодо цивільного населення. Подібну трансформацію можна спостерігати й

у функціонуванні назви *Mariupol*. У польському дискурсі вона майже завжди з'являється у зв'язку з облогою міста, гуманітарною катастрофою та обороною комбінату «Азовсталь». У матеріалах TVN24 топонім систематично супроводжується описами руйнувань, цивільних втрат та військового спротиву українських підрозділів (*Zakłady Azowstal,* 2022; *Szturm na zakłady,* 2022; *Bucza,* 2022). Унаслідок цього відбувається процесс вторинної символізації топонімів. Їхнє значення більше не обмежується вказівкою на географічний об'єкт. Фактично відбувається переосмислення топонімів як елементів колективної пам'яті. У сучасному польському дискурсі назви окремих українських міст дедалі частіше актуалізують не географічний зміст, а історичний та емоційно-оцінний контекст подій, пов'язаних із війною.

Після 2022 року до польського медіапростору активно увійшли одиниці *Azow, Bayraktar, dron, obrona terytorialna*. Значна частина цих лексем характеризується високим ступенем повторюваності та стабільністю контекстів уживання. Найпоказовішим є приклад слова *Bayraktar*. У польському інформаційному просторі воно поступово трансформувалося з назви конкретного безпілотника у символ технологічної переваги та оборонної ефективності. Показово, що значення цих одиниць формується не стільки їхнім первинним денотатом, скільки контекстами вживання. Подібний процесс спостерігається й щодо номінації *Azow*. У більшості польських медійних контекстів ця назва функціонує не лише як позначення військового підрозділу. Наприклад, у заголовках TVN24 «Żołnierze pułku Azow nadal wypierają wroga» або «Dowódca pułku Azow: otrzymaliśmy rozkaz o zaprzestaniu walk w Azowstalu» акцент переноситься із власне військового формування на образ коллективного героїчного спротиву. Частотні стьвикористання в польських медіа сприяє закріпленню за ними додаткових асоціацій, пов'язаних із військовою стійкістю, захистом державності та успішним опором агресії.

Особливу группу становлять мовні формули – маркери національної ідентичності – *Sława Ukraini*, *Herojam sława*, а також символічні одиниці *Kalyna* та *palianycia*. У польському дискурсі вислів *Sława Ukraini* перестає бути суто українською формулою привітання та функціонує

як знак політичної підтримки України. Його прагматична функція полягає у демонстрації солідарності та позитивної оцінки українського спротиву. Лексема *palianycia* після 2022 року отримала новее символічне навантаження. У польському інформаційному просторі вона використовується як маркер української мовної ідентичності та культурної відмінності. На сучасному етапі ці мовні одиниці перебувають лише на початку процессу інтеграції до польського дискурсу. Проте висока частотність їх уживання та широка впізнаваність серед польських мовців свідчать про потенціал подальшого закріплення в суспільній комунікації. Подібні процеси підтверджують висновок П. Левчука про те, щопісля лютого 2022 року відбулися істотні зміни у функціонуванні та статусі української мови в Польщі (Levchuk, 2023).

Окремої уваги заслуговує функціонування лексем *Kalyna* та *palianycia*, які після 2022 року набули в польському дискурсі виразного символічного статусу. Якщо раніше назва *kalyna* асоціювалася насамперед із традиційною українською культурою і фольклором, то в умовах війни вона дедалі частіше репрезентує образ національної стійкості та культурної самоідентифікації. Подібні процеси спостерігаються щодо лексеми *palianycia*, яка в польському інформаційному просторі функціонує не стільки як назва хлібного виробу, скільки як мовний символ українськості та своєрідний маркер належності до українського культурного простору.

Схожої еволюції зазнає формула *Herojam sława*, яка в польських медіа та публічному мовленні дедалі частіше з'являється як невід'ємний компонент вислову *Sława Ukraini – Herojam sława*. У таких контекстах вона виконує не лише етикетну функцію, а й стає маркером підтримки України та репрезентації спільних цінностей демократичного спротиву.

У межах міграційного дискурсу особливої уваги набуває словосполучення *integracja ukraińska*. Аналіз його функціонування у польських медіа свідчить про поступове зміщення акцентів від проблем тимчасового перебування українських біженців до питань довгострокової соціальної, освітньої та професійної інтеграції. На відміну від словосполучення *uchodźcy z Ukrainy*, яке домінувало в перші місяці після початку повномасштабної війни, лексема *integracja* актуалізує вже не кризову,

а перспективну модель українсько-польської взаємодії. Отже, маркери національної ідентичності та одиниці міграційного дискурсу демонструють не менший трансформаційний потенціал, ніж антропоніми чи топоніми. Їхня специфіка полягає в тому, що вони репрезентують не окремі події війни, а більш тривалі процеси формування символічного образу України та українців у сучасній польській мовній свідомості (*Obywatele Ukrainy*, 2024; *Ilu Ukraińców*, 2024; *Polska przygotowuje się*, 2024).

Інтенсивна міграція сприяла поширенню словосполучень *uchodźcy z Ukrainy, społeczność ukraińska, dzieci ukraińskie, integracja ukraińska* (*Wpłacają więcej*, 2025; *Kolejna fala uchodźców*, 2025; *Raport UNHCR*, 2025). Зміна тематичних контекстів вживання цих словосполучень відображає еволюцію самого польського дискурсу щодо української присутності. Якщо на початковому етапі увага концентрувалася на гуманітарній підтримці, то згодом на перший план вийшли питання соціальної інтеграції та довготривалої взаємодії двох суспільств.

Матеріал дослідження показує, що новітні українізми рідко обмежуються первинним значенням. У більшості випадків вони поступово набувають додаткових культурних та суспільних конотацій, які формуються внаслідок активного функціонування в недійному середовищі. Саме тому окремі антропоніми, топоніми чи мовні формули починають сприйматися як символи певних подій, явищ або суспільних настроїв. На семантичному рівні спостерігається перехід від конкретного значення до символічного. Так, *Bucza* означає не лише населений пункт, а й подію історичної пам'яті; *Zełenski* репрезентує не лише конкретну особу, а й концепт державної стійкості; *palianycia* функціонує як мовний символ української ідентичності.

На прагматичному рівні ці одиниці виконують функцію маркерів групової солідарності. Їх використання дозволяє мовцеві сигналізувати власну позицію щодо російсько-української війни та українсько-польських відносин. Поряд із символічними номінаціями українського походження в польському цифровому просторі після 2022 року з'являються також одиниці з виразним пейоративним потенціалом. Йдеться насамперед про інтернет-меми та неформальні найменування, що функціонують переважно в соціальних мережах і комен-

тарях користувачів. До таких одиниць належать, зокрема, *szoszon* та формула *dej, dej*, які використовуються для негативної характеристики українців або українських біженців. На відміну від традиційних українізмів, ці мовні утворення не є результатом безпосереднього лексичного запозичення, а виникають унаслідок стереотипізації та поляризаці суспільних настроїв. Їх поширення актуалізувалося особливо в періоди загострення польсько-українських дискусій навколо зернової кризи 2023 року, історичної пам'яті та міграційної політики. Водночас сфера функціонування таких одиниць залишається обмеженою переважно інтернет-комунікацією і не характерна для провідних польських загальнонаціональних медіа.

На дискурсивному рівні український мовний компонент поступово інтегрується в польський інформаційний простір і стає його органічною складовою. Частина лексем може зникнути після втрати актуальності відповідних подій, однак окремі слова та мовні формули мають високий потенціал закріплення в польській мовній свідомості. Насамперед це стосується одиниць, що вже набули символічної функції та вийшли за межі ситуативного вживання.

Розглянутий матеріал дає підстави говорити про формування нового типу українсько-польської мовної взаємодії. Його характерною ознакою є не лишепоявановихзапозичень, а й переосмислення вже відомих мовних одиниць унаслідок актуальних політичних і соціокультурних процесів. Значна частина новітніх українізмів виступає засобом символічного осмислення війни, формування колективної пам'яті, конструювання суспільної солідарності та репрезентації українсько-польської міжкультурної взаємодії. У цьому аспекті сучасні процеси суттєво відрізняються від історичних моделей мовного запозичення, що були зумовлені переважно територіальним сусідством і тривалими культурними контактами.

Висновки. Український мовний компонент є невід'ємною складовою польської мовної системи, сформованою внаслідок багатовікових українсько-польських контактів. Історичні рутенізми та українізми, які проникали до польської мови в різні періоди її розвитку, пройшли тривалий процес адаптації й у більшості випадків

інтегрувалися до польського лексичного фонду настільки повно, що втратили відчутний зв'язок із мовою-джерелом.

Дослідження засвідчило, що після 24 лютого 2022 року українсько-польські мовні контакти вступили в якісно нову фазу розвитку. Масова міграція українців до Польщі, інтенсивна присутність української тематики в засобах масової інформації та формування спільного інформаційного простору сприяли активному поширенню нових українізмів у польському публічному дискурсі. На відміну від традиційних рутенізмів, новітні українські мовні одиниці потрапляють до польського інформаційного простору переважно через медійну комунікацію. Найбільш продуктивними виявилися групи антропонімів (*Zełenski, Załużnyj, Budanow*), топонімів (*Bucza, Irpień, Hostomel, Mariupol, Chersoń*), мілітарної лексики (*Azow, Bayraktar, dron*), маркерів національної ідентичності (*Sława Ukraini, Herojam sława, Kalyna, palianycia*), а також лексики міграційного дискурсу. У процесі функціонування в польському медійному середовищі більшість проаналізованих одиниць зазнає вторинної семантизації. Їхні значення виходять за межі первинної номінації та доповнюються культурними, історичними, політичними й аксіологічними компонентами. Особливо виразно цей процес простежується на прикладі топонімів *Bucza* і *Mariupol*, які в польській мовній свідомості перетворилися на символи конкретних історичних подій і колективної пам'яті про російсько-українську війну.

Встановлено, що новітні українізми виконують не лише номінативну, а й прагматичну функцію. Їх використання дає змогу маркувати суспільну позицію мовця, демонструвати підтримку України або актуалізувати належність до певної системи цінностей. Унаслідок цього український мовний компонент стає важливим елементом сучасного польського публічного дискурсу.

Перспективним напрямом подальших досліджень видається вивчення процесів лексикографічної фіксації новітніх українізмів у польській мові, аналіз їхньої частотності в різних типах дискурсу, а також дослідження механізмів закріплення українських мовних одиниць у польській мовній свідомості після завершення актуального етапу суспільно-політичних трансформацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська Л. В. Українізми в польській мові: етимологія та семантика // *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2023. Вип. 27. С. 18–23. DOI: https://doi.org/10.31891/2415-7929-2023-27-4.

2. Кононенко І. Семантичні модифікації взаємних запозичень в українській і польській мовах // *Słowou Słowian. Wpływ języków sąsiadujących na rozwój języka ukraińskiego. Studia leksykalne* / заред. A. Budziak, W. Hojsak. Kraków, 2016. С. 447–462.

3. Левчук П. Українсько-польські мовні контакти в соціолінгвістичному вимірі: від досліджень двомовності до тримовності // *Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки*. 2020. Вип. 14. DOI: https://doi.org/10.24919/2663-6042.14.2020.223456.

4. Маленко Я. Сучасний стан українсько-польських мовних зв'язків // *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2020. Вип. 59. С. 91–99. DOI: https://doi.org/10.15407/np.59.091.

5. Рудковська-Совтис Н. М. Періодизація, соціально-історичні та культурні передумови проникнення українізмів у польську мову // *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету. Серія: Філологічні науки*. 2002. Вип. 44. С. 182–186.

6. Совтис Н. М., Адах Н. А., Волос Н. П. Запозичення термінів з української мови як відображення історичних українсько-польських мовних контактів // *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 42, ч. 2. С. 214–218. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.42.2.34.

7. Титаренко В. Польсько-українські мовнізв'язки: історія вивчення // *Українська полоністика*. 2025. Т. 23, № 1. С. 82–94. DOI: https://doi.org/10.35433/2220-4555.23.2025.fil-8.

8. Dubisz S. Słownictwo pochodzenia ukraińskiego we współczesnej polszczyźnie. *Poradnik Językowy*. 2003. Nr 1. S. 3–12.

9. Fałowski A. Ile jest słów pochodzenia ukraińskiego we współczesnej polszczyźnie ogólnej? // *LingVaria*. 2023. T. 18, nr 1 (35). S. 63–72. DOI: https://doi.org/10.12797/LV.18.2023.35.04.

10. Kotowski B. Język cyberprzestrzeni w czasach agresji militarnej na Ukrainie // *Język jako świadectwo kultury. Język, kultura, społeczeństwo*. T. 6. Kielce : Kieleckie Towarzystwo Naukowe, 2022. S. 70–85.

11. Levchuk P. Język ukraiński w polskiej przestrzeni publicznej po agresji rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku // *Cognitive Studies | Études cognitives*. 2023. Nr 23. DOI: https://doi.org/10.11649/cs.3053.

12. Piela A. Archaiczne i anachroniczne ukrainizmy w polszczyźnie // *Przegląd Wschodnioeuropejski*. 2026. T. 17, nr 1. S. 257–277. DOI: https://doi.org/10.31648/pw.12840

ДЖЕРЕЛА

1. Bucza pod Kijowem wyzwolona. Masowy grób ofiar rosyjskiej agresji. Zdjęcie satelitarne. TVN24. 03.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/bucza-ukraina-masowy-grob-i-ciala-cywilow-na-ulicach-po-wyjsciu-rosjan-zdjecie-satelitarne-st5661215 (дата звернення: 15.07.2026).

2. Świat reaguje na ciała cywilów pod Kijowem. „To więcej niż sygnał alarmowy". TVN24. 03.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-bucza-rosyjskie-wojska-wycofaly-sie-z-obwodu-kijowskiego-swiat-jest-wstrzasniety-okrucienstwem-wobec-cywilow-st5660963 (дата звернення: 15.07.2026).

3. Przeżyła masakrę, musiała pochować męża. „Poznałam go po butach i spodniach". TVN24. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-bucza-rozstrzelani-cywile-relacje-mieszkancow-ze-zniszczonego-przez-rosjan-miasta-st5661504 (дата звернення: 16.07.2026).

4. Dlaczego Bucza jest nazywana „nową Srebrenicą"?. TVN24. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/wojna-w-ukrainie-dlaczego-bucza-jest-nazywana-nowa-srebrenica-liczba-ofiar-masowe-groby-dowody-zbrodni-st5661601 (дата звернення: 16.07.2026).

5. Bucza, Irpień, Hostomel. Listarosyjskichformacjiodpowiedzialnychzama sakrypodKijowem. TVN24. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/wojna-w-ukrainie-bucza-irpien-hostomel-lista-rosyjskich-formacji-odpowiedzialnych-za-masakry-pod-kijowem-st5662051 (дата звернення: 16.07.2026). ⌋

6. Bucza. Wołodymyr Zełenski o „ludobójstwie" – kilkuset zabitych cywilów. TVN24. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/bucza-wolodymyr-zelenski-o-ludobojstwie-kilkuset-zabitych-cywilow-st5662346 (дата звернення: 17.07.2026).

7. Ostatni bastion obrońców Mariupola. Czym jest Huta Azowstal. TVN24. 22.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/mariupol-ostatni-bastion-obroncow-czym-jest-huta-azowstal-st5683779 (дата звернення: 17.07.2026).

8. Szturm na zakłady Azowstal. Rosja nieprzebili się na jednym z kierunków natarcia. Fakty TVN24. 05.05.2022. URL: https://fakty.tvn24.pl/fakty-po-poludniu/mariupol-szturm-na-zaklady-azowstal-rosjanie-przebili-sie-na-jednym-z-kierunkow-natarcia-ra1104604-ls6322417 (дата звернення: 18.07.2026).

9. Zakłady Azowstal w Mariupolu. Kiedyś duma Sowietów, dziś ostatni bastion Ukraińców. TVN24. 06.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/azowstal-w-mariupolu-co-produkuje-historia-zakladow-stalowych-st5700529 (дата звернення: 18.07.2026).

10. Mariupol. Wymiana rosyjskich jeńców za ciężkorannych obrońców Azowstalu. TVN24. 12.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/mariupol-wymiana-rosyjskich-jencow-za-ciezko-rannych-zolnierzy-obroncow-azowstalu-propozycja-ukrainy-st5707420 (дата звернення: 19.07.2026).

11. Nagranie z walk w Azowstalu w Mariupolu. „Żołnierze pułku Azownadal wypierają wroga". TVN24. 12.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-azowstal-w-mariupolu-nagranie-walk-pulku-azow-z-rosyjskimi-zolnierzami-st5708896 (дата звернення: 19.07.2026).

12. Dowódca pułku Azow: otrzymaliśmy rozkaz o zaprzestaniu walk w Azowstalu. TVN24. 20.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-mariupol-dowodca-pulku-azow-otrzymalismy-rozkaz-o-zaprzestaniu-walk-wazowstalu-st5719143 (дата звернення: 20.07.2026).

13. „Miejsce śmierci i mojego życia". Obrońcy Azowstalu na zdjęciach. TVN24. 20.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-mariupol-zdjecia-rannych-zolnierzy-obroncow-azowstalu-st5719362 (дата звернення: 20.07.2026).

14. Wołodymyr Zełenski z oficjalną wizytą w Polsce. Rzeczpospolita. 05.04.2023. URL: https://www.rp.pl/dyplomacja/art38273741-wolodymyr-zelenski-z-oficjalna-wizyta-w-polsce (дата звернення: 21.07.2026).

15. Jabłonowski, K. *Nadmorski kurort i „uśmiechnięci ludzie". Rosyjska propaganda o okupowanym Mariupolu*. TVN24 / Konkret24. 13.08.2023. URL: https://konkret24.tvn24.pl/swiat/wojna-w-ukrainie-nadmorski-kurort-i-usmiechnieci-ludzie-rosyjska-propaganda-o-okupowanym-mariupolu-st7288441 (дата звернення: 21.07.2026).

16. Obywatele Ukrainy stawiają w Polsce na własne biznesy. Które branże zdominowali? // *Interia*. 24.02.2024. URL: https://styl.interia.pl/spoleczenstwo/news-obywatele-ukrainy-stawiaja-w-polsce-na-wlasne-biznesy-ktore,nId,7347441 (дата звернення: 21.07.2026).

17. Ilu Ukraińców pracuje w Polsce? Liczby spadają, wyraźny trend // *InteriaWydarzenia*. 12.09.2024. URL: https://wydarzenia.interia.pl/kraj/news-ilu-ukraincow-pracuje-w-polsce-liczby-spadaja-wyrazny-trend,nId,7778727 (дата звернення: 21.07.2026).

18. Polska przygotowuje się na nową falę uchodźców z Ukrainy. „Sytuacja jest tragiczna" // *Wprost*. 19.11.2024. URL: https://www.wprost.pl/kraj/11863962/polska-przygotowuje-sie-na-nowa-fale-uchodzcow-z-ukrainy-sytuacja-jest-tragiczna.html (дата звернення: 21.07.2026).

19. Ukraina domaga się więcej zezwoleń, Polska przeciwna // *Rzeczpospolita*. 15.10.2024. URL: https://logistyka.rp.pl/drogowy/art41300541-ukraina-domaga-sie-wiecej-zezwolen-polska-przeciwna (дата звернення: 21.07.2026).

20. Polska gospodarka a obecność obywateli Ukrainy. „Nasz kraj ma oczywisty interes ekonomiczny" // *InteriaBiznes*. 11.03.2025. URL: https://biznes.interia.pl/gospodarka/news-polska-gospodarka-a-obecnosc-obywateli-ukrainy-nasz-kraj-ma,nId,7928871 (дата звернення: 21.07.2026).

21. Wpłacają więcej, niż otrzymują w postaci świadczeń socjalnych. Raport // *TVN24 Biznes*. 14.03.2025. URL: https://tvn24.pl/biznes/z-kraju/wplacaja-wiecej-

niz-otrzymuja-w-postaci-swiadczen-socjalnych-raport-st8349483 (дата звернення: 21.07.2026).

22. Kolejna fala uchodźców z Ukrainy w Polsce? Wiceszef MSWiA kreśli scenariusze // *Wprost*. 30.01.2025. URL: https://www.wprost.pl/swiat/11919627/nowa-fala-uchodzcow-z-ukrainy-w-polsce-maciej-duszczyk-reaguje.html (дата звернення: 21.07.2026).

23. Raport UNHCR: Ukraińscy uchodźcy wspierają rozwój Polski // *PAP* ; передрук: *TVP Info*. 11.06.2025. URL: https://www.tvp.info/87221723/raport-unhcr-ukrainscy-uchodzcy-wspieraja-rozwoj-polski (дата звернення: 21.07.2026).

24. Odpowiedź Kijowa na decyzję Nawrockiego. Byli prezydenci Ukrainy oddają Order Orła Białego // *Euronews Polska*. 21.06.2026. URL: https://pl.euronews.com/europa/2026/06/21/odpowiedz-kijowa-na-decyzje-nawrockiego-byli-prezydenci-ukrainy-oddaja-order-orla-bialego (дата звернення: 21.07.2026).

25. Media okrzyknęły go „bohaterem Ukrainy". Kim jest generał, który stawia czoła rosyjskiej potędze // *Onet*. 01.03.2023. URL: https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/walerij-zaluzny-kim-jest-bohater-ukrainy-ktory-stawia-czola-rosji/7w78d37 (дата звернення: 21.07.2026).

26. Polska uhonorowała legendę wywiadu. Wyjątkowe wyróżnienie dla generałów z Ukrainy // *Polskie Radio 24*. 30.05.2025. URL: https://polskieradio24.pl/artykul/3530930,polska-uhonorowala-legende-wywiadu-wyjatkowe-wyroznienie-dla-generalow-z-ukrainy (дата звернення: 21.07.2026).

REFERENCES

1. Baranovska, L. V. (2023). Ukrainizmy v polskii movi: etymolohiia ta semantyka [Ukrainianisms in the Polish language: etymology and semantics]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva*, 27, 18–23. https://doi.org/10.31891/2415-7929-2023-27-4 [in Ukrainian]

2. Kononenko, I. (2016). Semantychni modyfikatsii vzaiemnykh zapozychen v ukrainskii i polskii movakh [Semantic modifications of mutual borrowings in Ukrainian and Polish]. In A. Budziak& W. Hojsak (Eds.), *Słowo u Słowian. Wpływ języków sąsiadujących na rozwój języka ukraińskiego. Studia leksykalne* (pp. 447–462). Kraków. [in Ukrainian]

3. Levchuk, P. (2020). Ukrainsko-polski movni kontakty v sotsiolinhvistychnomu vymiri: vid doslidzhen dvomovnosti do trymovnosti [Ukrainian-Polish language contacts in the sociolinguistic dimension: from studies of bilingualism to trilingualism]. *Naukovyi visnyk DDPU imeni Ivana Franka. Seriia: Filolohichni nauky*, 14. https://doi.org/10.24919/2663-6042.14.2020.223456 [in Ukrainian]

4. Malenko, Ya. (2020). Suchasnyi stan ukrainsko-polskykh movnykh zviazkiv [Currentstate of Ukrainian-Polish language relations]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi*

biblioteky Ukrainyimeni V. I. Vernadskoho, 59, 91–99. https://doi.org/10.15407/np.59.091 [in Ukrainian]

5. Rudkovska-Sovtys, N. M. (2002). Periodyzatsiia, sotsialno-istorychni ta kulturni peredumovy pronyknennia ukrainizmiv u polsku movu [Periodization, socio-historical and cultural prerequisites for the penetration of Ukrainianisms in to Polish]. *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Seriia: Filolohichni nauky*, 44, 182–186. [in Ukrainian]

6. Sovtys, N. M., Adakh, N. A., &Volos, N. P. (2025). Zapozychennia terminiv z ukrainskoi movy yak vidobrazhennia istorychnykh ukrainsko-polskykh movnykh kontaktiv [Borrowing terms from the Ukrainian languageas a reflection of historical Ukrainian-Polish language contacts]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 42(2), 214–218. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.42.2.34 [in Ukrainian]

7. Tytarenko, V. (2025). Polsko-ukrainski movni zviazky: istoriia vyvchennia [Polish-Ukrainian language relations: history of research]. *Ukrainska polonistyka*, 23(1), 82–94. https://doi.org/10.35433/2220-4555.23.2025.fil-8 [in Ukrainian]

8. Dubisz, S. (2003). Słownictwo pochodzenia ukraińskiego we współczesnej polszczyźnie. *Poradnik Językowy*, 1, 3–12. [in Polish]

9. Fałowski, A. (2023). Ile jest słów pochodzenia ukraińskiego we współczesnej polszczyźnie ogólnej? *Ling Varia*, 18(1/35), 63–72. https://doi.org/10.12797/LV.18.2023.35.04 [in Polish]

10. Kotowski, B. (2022). Język cyberprzestrzeni w czasach agresji militarnej na Ukrainie. In S. Cygan (Ed.), *Język jako świadectwo kultury. Język, kultura, społeczeństwo* (Vol. 6, pp. 70–85). Kielce: Kieleckie Towarzystwo Naukowe.

11. Levchuk, P. (2023). Język ukraiński w polskiej przestrzeni publicznej po agresji rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku. *Cognitive Studies | Études cognitives*, 23. https://doi.org/10.11649/cs.3053 [in Polish]

12. Piela, A. (2026). Archaiczne i anachroniczne ukrainizmy w polszczyźnie. *Przegląd Wschodnioeuropejski*, 17(1), 257–277. https://doi.org/10.31648/pw.12840 [in Polish]

SOURCES

1. Bucza pod Kijowem wyzwolona. Masowy grób ofiar rosyjskiej agresji. Zdjęcie satelitarne [Bucha near Kyiv liberated. Mass grave ofvictims of Russian aggression. Satellite image]. *TVN24*. 03.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/bucza-ukraina-masowy-grob-i-ciala-cywilow-na-ulicach-po-wyjsciu-rosjan-zdjecie-satelitarne-st5661215 (dateofaccess: 15.07.2026). [in Polish]

2. Świat reaguje na ciała cywilów pod Kijowem. „To więcej niż sygnał alarmowy" [The worl dreactstocivilianbodies near Kyiv. "This is morethan a warning signal"]. *TVN24*. 03.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-bucza-rosyjskie-wojska-

wycofaly-sie-z-obwodu-kijowskiego-swiat-jest-wstrzasniety-okrucienstwem-wobec-cywilow-st5660963 (dateofaccess: 15.07.2026). [in Polish]

3. Przeżyła masakrę, musiała pochować męża. „Poznałam go po butach i spodniach" [She survived the massacre and hadtobury her husband]. *TVN24*. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-bucza-rozstrzelani-cywile-relacje-mieszkancow-ze-zniszczonego-przez-rosjan-miasta-st5661504 (dateofaccess: 16.07.2026). [in Polish]

4. Dlaczego Bucza jest nazywana „nową Srebrenicą"? [Why is Bucha calledthe "new Srebrenica"?]. *TVN24*. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/wojna-w-ukrainie-dlaczego-bucza-jest-nazywana-nowa-srebrenica-liczba-ofiar-masowe-groby-dowody-zbrodni-st5661601 (dateofaccess: 16.07.2026). [in Polish]

5. Bucza, Irpień, Hostomel. Lista rosyjskich formacji odpowiedzialnych za masakry pod Kijowem [Bucha, Irpin, Hostomel. List of Russian formations responsible for massacres near Kyiv]. *TVN24*. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/wojna-w-ukrainie-bucza-irpien-hostomel-lista-rosyjskich-formacji-odpowiedzialnych-za-masakry-pod-kijowem-st5662051 (dateofaccess: 16.07.2026). [in Polish]

6. Bucza. Wołodymyr Zełenski o „ludobójstwie" – kilkuset zabitych cywilów [Bucha. Volodymyr Zelensky on "genocide": hundreds of civilians killed]. *TVN24*. 04.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/bucza-wolodymyr-zelenski-o-ludobojstwie-kilkuset-zabitych-cywilow-st5662346 (dateofaccess: 17.07.2026). [in Polish]

7. Ostatni bastion obrońców Mariupola. Czym jest Huta Azowstal [The last bastion of Mariupol defenders. What is Azovstal Steel works?]. *TVN24*. 22.04.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/mariupol-ostatni-bastion-obroncow-czym-jest-huta-azowstal-st5683779 (dateofaccess: 17.07.2026). [in Polish]

8. Szturm na zakłady Azowstal. Rosja nieprzebili się na jednym z kierunków natarcia [Assaulton Azovstal. Russians broke throughononeaxis of attack]. *Fakty TVN24*. 05.05.2022. URL: https://fakty.tvn24.pl/fakty-po-poludniu/mariupol-szturm-na-zaklady-azowstal-rosjanie-przebili-sie-na-jednym-z-kierunkow-natarcia-ra1104604-ls6322417 (dateofaccess: 18.07.2026) [in Polish].

9. Zakłady Azowstal w Mariupolu. Kiedyś duma Sowietów, dziś ostatni bastion Ukraińców [Azovstal in Mariupol. Once Sovietpride, today the las tbastion of Ukrainians]. *TVN24*. 06.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/azowstal-w-mariupolu-co-produkuje-historia-zakladow-stalowych-st5700529 (dateofaccess: 18.07.2026). [in Polish]

10. Mariupol. Wymiana rosyjskich jeńców za ciężkorannych obrońców Azowstalu [Exchange of Russian prisoners for severelywounded Azovstal defenders]. *TVN24*. 12.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/mariupol-wymiana-rosyjskich-jencow-za-ciezko-rannych-zolnierzy-obroncow-azowstalu-propozycja-ukrainy-st5707420 (dateofaccess: 19.07.2026). [in Polish]

11. Nagranie z walk w Azowstalu w Mariupolu. „Żołnierze pułku Azow nadal wypierają wroga" [Footage from the fightingin Azovstal in Mariupol]. *TVN24*. 12.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-azowstal-w-mariupolu-nagranie-walk-pulku-azow-z-rosyjskimi-zolnierzami-st5708896 (dateofaccess: 19.07.2026). [in Polish]

12. Dowódca pułku Azow: otrzymaliśmy rozkaz o zaprzestaniu walk w Azowstalu [Commander of the Azov Regiment: We receivedanordertoceasefightin gin Azovstal]. *TVN24*. 20.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-mariupol-dowodca-pulku-azow-otrzymalismy-rozkaz-o-zaprzestaniu-walk-wazowstalu-st5719143 (dateofaccess: 20.07.2026). [in Polish]

13. „Miejsce śmierci i mojego życia". Obrońcy Azowstalu na zdjęciach ["The place of my death and my life". Azovstal defenders in photographs]. *TVN24*. 20.05.2022. URL: https://tvn24.pl/swiat/ukraina-mariupol-zdjecia-rannych-zolnierzy-obroncow-azowstalu-st5719362 (dateofaccess: 20.07.2026). [in Polish]

14. Wołodymyr Zełenski z oficjalną wizytą w Polsce [Volodymyr Zelensky on an official visit to Poland]. *Rzeczpospolita*. 05.04.2023. URL: https://www.rp.pl/dyplomacja/art38273741-wolodymyr-zelenski-z-oficjalna-wizyta-w-polsce (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

15. Jabłonowski, K. *Nadmorski kurort i „uśmiechnięci ludzie". Rosyjska propaganda o okupowanym Mariupolu* [Seasideresort and "smiling people". Russian propag and aaboutoccupied Mariupol]. *Konkret24*. 13.08.2023. URL: https://konkret24.tvn24.pl/swiat/wojna-w-ukrainie-nadmorski-kurort-i-usmiechnieci-ludzie-rosyjska-propaganda-o-okupowanym-mariupolu-st7288441 (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

16. Obywatele Ukrainy stawiają w Polsce na własne biznesy. Które branże zdominowali? [Ukrainian citizens develop theirown businesses in Poland. Which sectors dothey dominate?]. *Interia*. 24.02.2024. URL: https://styl.interia.pl/spoleczenstwo/news-obywatele-ukrainy-stawiaja-w-polsce-na-wlasne-biznesy-ktore,nId,7347441 (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

17. Ilu Ukraińców pracuje w Polsce? Liczby spadają, wyraźny trend [How many Ukrainians work in Poland? The numbers are declining]. *Interia Wydarzenia*. 12.09.2024. URL: https://wydarzenia.interia.pl/kraj/news-ilu-ukraincow-pracuje-w-polsce-liczby-spadaja-wyrazny-trend,nId,7778727 (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

18. Polska przygotowuje się na nową falę uchodźców z Ukrainy. „Sytuacja jest tragiczna" [Poland is preparing for a new wave of refugees from Ukraine]. *Wprost*. 19.11.2024. URL: https://www.wprost.pl/kraj/11863962/polska-przygotowuje-sie-na-nowa-fale-uchodzcow-z-ukrainy-sytuacja-jest-tragiczna.html (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

19. Ukraina domaga się więcej zezwoleń, Polska przeciwna [Ukraine demands more permits, Poland opposes]. *Rzeczpospolita*. 15.10.2024. URL: https://

logistyka.rp.pl/drogowy/art41300541-ukraina-domaga-sie-wiecej-zezwolen-polska-przeciwna (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

20. Polska gospodarka a obecność obywateli Ukrainy. „Nasz kraj ma oczywisty interes ekonomiczny" [The Polish economy and the presence of Ukrainian citizens]. *InteriaBiznes*. 11.03.2025. URL: https://biznes.interia.pl/gospodarka/news-polska-gospodarka-a-obecnosc-obywateli-ukrainy-nasz-kraj-ma,nId,7928871 (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

21. Wpłacają więcej, niż otrzymują w postaci świadczeń socjalnych. Raport [They contribute more than they receive in socialbenefits. Report]. *TVN24 Biznes*. 14.03.2025. URL: https://tvn24.pl/biznes/z-kraju/wplacaja-wiecej-niz-otrzymuja-w-postaci-swiadczen-socjalnych-raport-st8349483 (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

22. Kolejna fala uchodźców z Ukrainy w Polsce? Wiceszef MSWiA kreśli scenariusze [Another wave of refugees from Ukrainein Poland?]. *Wprost*. 30.01.2025. URL: https://www.wprost.pl/swiat/11919627/nowa-fala-uchodzcow-z-ukrainy-w-polsce-maciej-duszczyk-reaguje.html (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

23. Raport UNHCR: Ukraińscy uchodźcy wspierają rozwój Polski [UNHCR report: Ukrainian refugees support Poland's development]. *PAP; TVP Info*. 11.06.2025. URL: https://www.tvp.info/87221723/raport-unhcr-ukrainscy-uchodzcy-wspieraja-rozwoj-polski (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

24. Odpowiedź Kijowa na decyzję Nawrockiego. Byli prezydenci Ukrainy oddają Order Orła Białego [Kyiv's response to Nawrocki's decision. For mer presidents of Ukraine return the Order of the White Eagle]. *Euronews Polska*. 21.06.2026. URL: https://pl.euronews.com/europa/2026/06/21/odpowiedz-kijowa-na-decyzje-nawrockiego-byli-prezydenci-ukrainy-oddaja-order-orla-bialego (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

25. Media okrzyknęły go „bohaterem Ukrainy". Kim jest generał, który stawia czoła rosyjskiej potędze [The mediacalledhim a "hero of Ukraine". Who is the general standing up to Russian power?]. *Onet*. 01.03.2023. URL: https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/walerij-zaluzny-kim-jest-bohater-ukrainy-ktory-stawia-czola-rosji/7w78d37 (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

26. Polska uhonorowała legendę wywiadu. Wyjątkowe wyróżnienie dla generałów z Ukrainy [Poland honoure danintelligence legend. Exceptional distinction for Ukrainian generals]. *PolskieRadio 24*. 30.05.2025. URL: https://polskieradio24.pl/artykul/3530930,polska-uhonorowala-legende-wyjatkowe-wyroznienie-dla-generalow-z-ukrainy (dateofaccess: 21.07.2026). [in Polish]

Отримано: 30.08.2026
Прорецензовано: 16.08.2026
Схвалено до друку: 29.09.2026